28/02/2022

Ο άνθρωπος και η αξία του στην μετά Χριστόν εποχή

/ Γνώμες

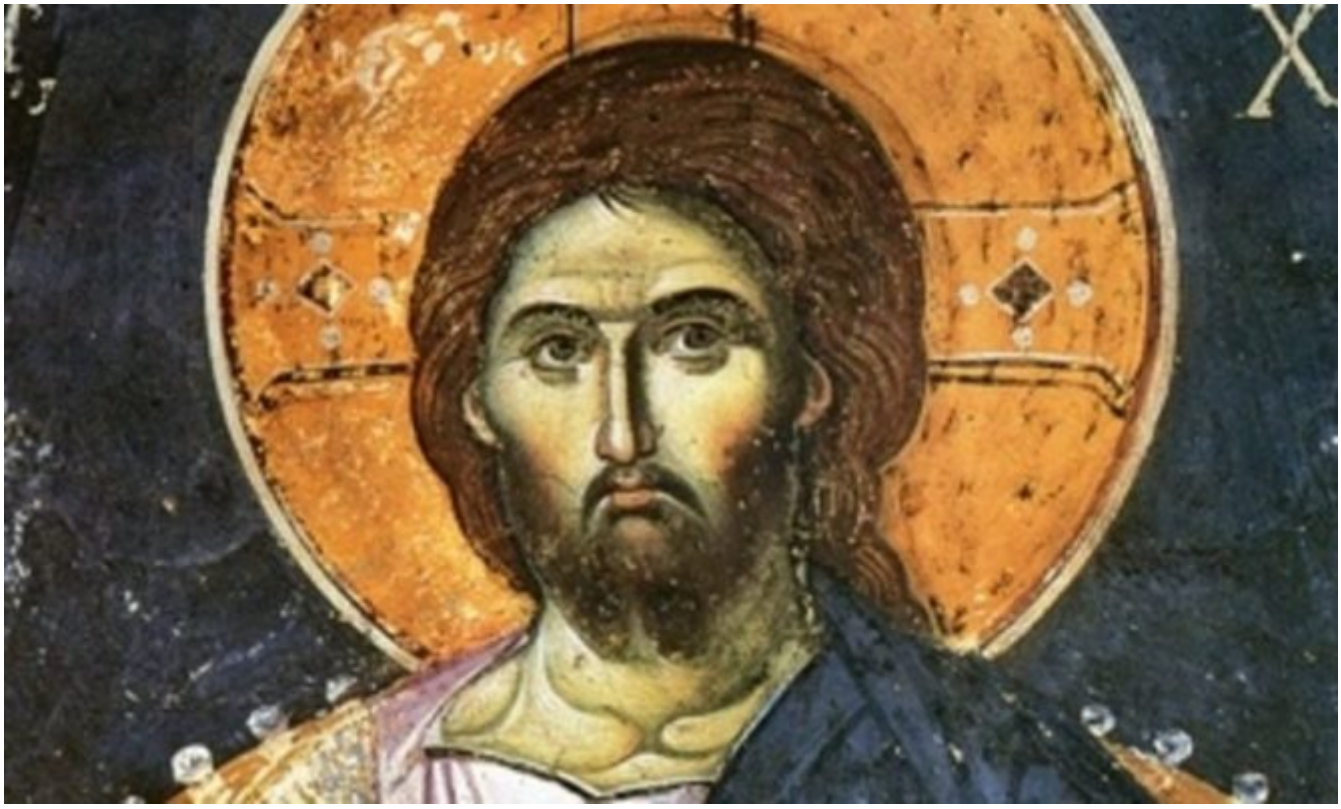

Ακούμε πολλές φορές να λένε κάποιο : “Κρίμα , έφυγε νωρίς (πέθανε), είχε πολλά να προσφέρει ακόμη”.Δυστυχώς το εκφέρουμε χωρίς να καταλαβαίνουμε ακριβώς τι λέμε, ποιό είναι το βαθύτερο νόημα της φράσης. Δεν αντιλέγω, από αγάπη το λέμε για την απώλεια κάποιου ανθρώπου υπερτονίζοντας την αξία του. Δεν διαβάζουμε το νόημα όμως καλά πίσω από τις λέξεις.

Πρόκειται αδελφοί για την λογική της εποχής, την χρησιμοθηρική , αυτήν που νοιάζεται ή δίνει σημασία σε αυτόν/η που είναι χρήσιμος , σε αυτόν που προσφέρει. Το νόημα της ζωής μας περιστρέφεται γύρω από του να προσφέρω, να προκόψω, να συσυνεισφέρω στην κοινωνία, να είμαι αναγνωρίσιμος και αποδεκτός. Θεοποίηση της γνώσης, των ικανοτήτων, της τεχνολογίας, του λόγου, της ύλης. Αντίθετα , ό,τι δεν προσφέρει, δεν αναπτύσσει, δεν μιλάει , δεν γράφει, δεν προοδεύει, δεν είναι αισθητικά αποδεκτό, δεν ικανοποιεί τις πέντε μας αισθήσεις, δεν είναι αναγκαίο, οπότε διώκεται ή απλώς παραμερίζεται. Η λογική αυτή δεν

είναι καινούρια, είναι απότοκη της φιλοσοφίας του ανθρωπισμού, η οποία επίκεντρο έχει τον άνθρωπο και την προσφορά του στο κοινωνικό σύνολο χωρίς να αποδέχεται το αιώνιο, μια μετά Θάνατον ζωη. Είναι θεωρία και πρακτική του δυτικού πολιτισμού ο οποίος αποδέχεται τον άνθρωπο σαν ένα εξάρτημα μιας μηχανής το οποίο προσφέρει στο σύνολο αλλά όταν χαλάσει και δεν αποδίδει΄, δεν χρειάζεται να υπάρχει ή απλώς υποβαθμίζεται.

Η χρησιμοθηρική αυτή λογική της δυτικής κουλτούρας αντιμετωπίζει τον άνθρωπο ως άψυχο , ως ένα κρέας με λογική το οποίο μπορεί και πρέπει να μεγαλώσει, να φοιτήσει σε σχολεία , πανεπιστήμια, και στο τέλος να προσφέρει στην κοινωνία. Ουσιαστικά ο άνθρωπος είναι σαν ένα κοτόπουλο σε ένα ορνιθοστάσιο το οποίο βιαστικά το ταΐζουμε, το μεγαλώνουμε, και στο τέλος το θυσιάζουμε για να προσφερθεί ως έδεσμα. Και γιατί αυτό είναι ένα πρόβλημα κάποιος θα διερωτηθεί. Γιατί να μην είναι στόχος του ανθρώπου να προσφέρει στο κοινωνικό σύνολο; κανείς δεν λέει το αντίθετο. Το πρόβλημα έγκειται στον χειρισμό και αντιμετώπιση καταστάσεων ή προβλημάτων υπό το πρίσμα αυτής της χρησιμοθηρικής κουλτούρας. Για παράδειγμα , η ευκολία τέλεσης εκτρώσεων. Νομιμοποίηση της έκτρωσης για διάφορους λόγους, ήρθε κατά λάθος (δεν το χρειαζόμαστε), φαίνεται να είναι άρρωστο άρα με τα προβλήματα που έχει μόνο φασαρίες θα μας δημιουργήσει και δεν πρόκειται να προσφέρει με την έλλειψη ικανοτήτων λόγω πνευματικής ή σωματικής αναπηρίας.

Έτσι γίνεται και δικαιολογείται η διακοπή της κύησης, χρησιμοποιώντας αυτόν τον εκλεπτυσμένο όρο , όπως δηλαδή και η διακοπή του ρεύματος. Άλλο τρανταχτό παράδειγμα η εγκατάλειψη των ηλικιωμένων. Βετεράνοι της ζωής, όσο προσέφεραν ήταν χρήσιμοι , όταν πλέον το σώμα αδυνατεί , παραγκωνίζονται από συγγενείς και φίλους σε κάποιο γηροκομείο και αφήνονται να φύγουν από τον κόσμο. Άλλο παράδειγμα είναι η σημασία και ο θαυμασμός (και ο γράφων συμπεριλαμβάνεται) σε άτομα με πτυχία, διδακτορικά, ανακαλύψεις, θέσεις κλπ. Αντίθετα ο απλός, ταπεινός άνθρωπος, χωρίς περγαμηνές βρίσκεται στην αφάνεια, στην γωνία, αφού δεν προσφέρει όπως οι χρήσιμοι άνθρωποι. Βέβαια και ένας άνθρωπος που πάλεψε , μελέτησε, σπούδασε έχει την αξία του, αλλά και την αναγνώριση του από την κοινωνία αλλά αυτό δεν είναι το τέλειο.

Στον αντίποδα της κουλτούρας που θεοποιεί την προσφορά στο σύνολο βρίσκεται ο Χριστιανισμός και ο ίδιος ο Χριστός. Μπορεί ο τέλειος Χριστός ως Θεός και άνθρωπος να διαχωρίσει τους ανθρώπους σε χρήσιμους και μη χρήσιμους; σε σπουδασμένους και μη; Οι πράξεις Του και τα λόγια Του μαρτυρούν. Ποιοι ήταν οι μαθητές Του και μετέπειτα Απόστολοί Του; μήπως ήταν οι μεγάλοι φιλόσοφοι της εποχής ή σπουδασμένοι με προσφορά στην κοινωνία; Ψαράδες ήταν οι

περισσότεροι , οι οποίοι δούλευαν για να ζήσουν την οικογένειά τους. Μήπως μίλησε για την μόρφωση που πρέπει να αποκτήσουμε; ουδέποτε. Αντίθετα έλεγε ότι η σοφία του Θεού αποκαλύφθηκε στους φτωχούς και ταπεινούς και αποκρύφτηκε από τους μεγάλους και τρανούς. Στους μακαρισμούς ανέφερε «Μακάριοι οἱ πτωχοὶ τῷ πνεύματι· ὅτι αὐτῶν ἐστιν ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν». Και ποιοι είναι οι πτωχοί τω πνεύματι; μήπως οι άνθρωποι με διανοητική καθυστέρηση , όπως πολλοί νομίζουν ; όχι οι ταπεινοί είναι. Οι ταπεινοί στον περισσότερο κόσμο φαίνονται σαν χαζοί , για τον Χριστό όμως αυτοί είναι οι κληρονόμοι της βασιλείας των ουρανών. Στους μακαρισμούς , πουθενά δεν μιλάει ο Χριστός και δεν μακαρίζει τους έξυπνους , τους πτυχιούχους, αυτούς που προσφέρουν. Και αυτό γιατί δεν ενδιαφέρει τον Χριστό πόσο , τι και αν προσφέρεις. Στα μάτια του Χριστού, είναι όλοι ίσοι και δεν κρίνονται με βάση την κοσμική γνώση και προσφορά. Σημαντικό για τον Χριστό και κυρίως στους μακαρισμούς είναι αυτοί που πενθούν , θλίβονται για τα πάθη τους, αυτοί που ελεούν τον συνάνθρωπο τους (αυτή είναι προσφορά), αυτοί που είναι πράοι, οι ζητούντες τον Θεό (δικαιοσύνη), αυτοί που είναι ειρηνοποιοί , αυτοί που έχουν καθαρή , απλή καρδία χωρίς δόλο, και αυτοί που διώκονται ένεκα της δικαιοσύνης αλλά και ένεκα της αγάπης τους στο Χριστό. Με όλα αυτά θα μπορούσε ποτέ ο Χριστός να επικροτήσει την έκτρωση; Ο Χριστός που δεν υπολογίζει τον άνθρωπο με βάση την προσφορά του αλλά με βάση την ύπαρξή του; Θα μπορούσε να μην προσεγγίσει την πόρνη, την άρρωστη , τον τυφλό ανεξάρτητα αν για τον κόσμο όλοι αυτοί δεν προσφέρουν;

Η απομάκρυνση του δυτικού πολιτισμού από τον αληθινό Χριστιανισμό , την Ορθοδοξία και η προσκόλλησή του σε μια τυπολατρία του Καθολικισμού και των άλλων αιρέσεων αναπόφευκτα οδήγησε και τον ίδιο στην θεοποίηση του ανθρώπου και της προσφοράς.

Η επιμονή μας στην επαναφορά μας στο Ορθόδοξο τρόπο ζωής και λογικής δεν έχει σχέση με εθνικιστικές εξάρσεις ή παιδικές διαμάχες του τύπου ποιος είναι ο καλύτερος. Η Ορθοδοξία και η θεραπευτική της προσέγγιση στον σύγχρονο άνθρωπο είναι αυτή που μπορεί να επαναφέρει τον άνθρωπο στην πραγματική του διάσταση. Σε αυτήν που δεν επιτρέπει αποκλεισμούς και απαξιωτικές συμπεριφορές, δεν βαθμολογεί ανάλογα με την προσφορά, δεν μηδενίζει την αδυναμία συνεισφοράς και που αξιολογεί τον άνθρωπο με βάση την ύπαρξή του αλλά και την αιώνια του προοπτική. Το Ευαγγέλιο και η ζωή του Χριστού είναι όντως ένα ιατρικό εγχειρίδιο απαλλαγής από πάθη τα οποία δημιουργούν προβλήματα. Το μαρτυρούν εκατομμύρια άνθρωποι που αγίασαν , που έγιναν σημεία αναφοράς για εμάς και που τελευταία η ζωή τους έγινε αντικείμενο τηλεοπτικών εκπομπών με την ελπίδα ότι έστω και με αυτό τον τρόπο θα πάρουμε λίγο από το άρωμα της ψυχής τους που τόσο η δικής μας ψυχή ζητά.

Νέαρχος Παναγή

Ορθοδοντικός